

Príloha č. 1: Výskumné otázky a ciele

Ciel': aké nástroje používajú sociálni pracovníci na boj s chudobou u Rómov z MRK?

Výskumný problém: mechanizmy na boj s chudobou Rómov na Slovensku

Čiastkové ciele:

- porovnať s nástrojmi na boj s chudobou u Rómov s MRK so sociálnymi projektami v zahraničí, ktoré sa orientujú na ľudí v generačnej chudobe
- v čom je úspešnosť ich práce
- v čom sú neúspešní
- s akými problémami bojujú ich klienti, porovnanie so zahraničnou literatúrou
- Čo by odporučili vláde na tvorbu sociálnej politiky, čo by pomohlo ich organizácii zefektívniť ich prácu.

Hypotéza 1: podpora štátu v boji s chudobou je nedostatočná, s bojom proti chudobe preto pomáha tretí sektor.

Hypotéza 2: Neziskové organizácie majú vlastné mechanizmy, ktoré užívajú pri práci s klientmi, ktoré im pomáhajú dostať sa z generačnej chudoby

Hypotéza 3: Rómovia sa nedokážu integrovať do majoritnej spoločnosti kvôli životu v generačnej chudobe, ktorej podoba je rovnaká v rôznych vylúčených komunitách kdekoľvek vo svete.

Popis organizácie

Popíšte vašu organizáciu. Kto je zriaďovateľom?

Akú formu má vaša organizácia?(OZ, s.r.o., nadácia,...)

Z čoho je financovaná?

Čomu sa vaša organizácia/ projekt konkrétne venuje? Čo ponúka vaša organizácia klientom?

Aký sú ciele vašej organizácie?

Koľko pracovníkov sa podieľa na tomto projekte a aké majú zameranie a kompetencie? (napr. sociálny pracovník, pedagóg, psychológ, dobrovoľníci atď.)

Aká je cieľová skupina vašej organizácie?

Klienti organizácie

Koľko má vaša organizácia klientov?

Sú vaši klienti zamestnaní?/ Sú rodičia vašich klientov zamestnaní?

ÁNO: Kde pracujú, a aká je ich mzda?/ Čím sa živia?

NIE: Aké dávky poberajú?

Kde bývajú vaši klienti?

Ako vyzerá ich obydlie?

V akej rodinnej konštelácii žijú v jednej domácnosti? (iba s matkou, so širšou rodinou,...)

Akú školu navštevujú a kde?/ Aké majú najvyššie dosiahnuté vzdelanie?

Aké metódy sú využívané pri práci s klientami?

Čo je cieľom týchto metód?

Čo konkrétne robíte vy?

V čom je program vo vašej organizácii pri práci s klientami úspešný?

V čom vidíte medzery?

Ako by sa to dalo podľa vás zmeniť?

Majú podľa vás vaši klienti voči vám a vašej organizácii dôveru?

ÁNO: Akým spôsobom ste si ju získali?

NIE: Čo je podľa vás dôvodom, že klienti nemajú voči vám a vašej organizácii dôveru?

Majú vaši klienti aspoň základnú finančnú gramotnosť?

ÁNO: Uveďte konkrétny príklad, v čom sa ich finančná gramotnosť pozitívne prejavuje.

Nie: Uveďte konkrétny príklad, v ktorom potvrdíte toto tvrdenie.

Štát a podpora ľudí v chudobe očami sociálnych pracovníkov

Ako prispieva štát k chodu vašej organizácie?

V čom vidíte silné miesta podpory klientov od štátu?

V čom vidíte slabé miesta podpory klientov od štátu?

Čo je podľa vás príčinou týchto slabých miest systému?

Myslíte si, že dávky v hmotnej núdzi dostatočne spĺňajú svoj účel vzhľadom na vašu klientelu?

Áno: Uved'te konkrétnu skúsenosť, ktorá vás vedie k tomuto názoru.

Nie: Prečo si myslíte, že systém dávok v hmotnej núdzi je nedostatočne spĺňa svoj účel vzhľadom na vašu klientelu? Viete uviesť konkrétne dôkazy?

Majú klienti o týchto dávkach dostatočné povedomie?

Áno: Ako ho nadobudli?

Nie: Ako je možné podľa vás túto skutočnosť zmeniť?

Myslíte si, že systém štátnej sociálnej pomoci je dostatočnou pomocou pre klienta na to, aby sa vymanil z chudoby?

ÁNO: Môžete Uviesť ilustračné príklady, ktoré potvrdzujú vaše tvrdenie?

Nie: Aké riešenia by ste navrhovali, aby sa systém štátnej podpory pre vašich klientov zefektívnil?

Ako by mal podľa vás štát postupovať pri poskytovaní pomoci vašim klientom?

MV SR spustilo druhú fázu projektu *Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit II*. Prostredníctvom terénnej sociálnej práce sa v národnom projekte plánuje dosiahnuť začlenenie osôb žijúcich v marginalizovaných rómskych komunitách do spoločnosti, zlepšiť resp. zmierniť ich nepriaznivé životné situácie tak, aby mali dôstojné podmienky a reálne možnosti na zmenu týchto nepriaznivých životných situácií. Poznate tento projekt?

ÁNO: Čo si myslíte o tomto projekte? V čom je podľa vás úspešný a v čom má medzery?

NIE: Poznate nejaké iné projekty, ktorými podporuje štát integráciu Rómov do majoritnej spoločnosti? Čo si myslíte o ich efektívite?

Na aký faktor podľa vás orientovať pomoc, aby bola chudoba odstránená? Do čoho by sa malo investovať?

Vzdelanie (pokiaľ sú klientmi deti)

Majú vaši klienti možnosť adekvátneho vzdelania v obci?

ÁNO: Ako ďaleko je škola od bydliska klientov?

NIE: Kde navštevujú vaši klienti školu? Koľko do nej musia cestovať a akými dopravnými prostriedkami? Ako ďaleko je škola od bydliska klientov?

Majú pravidelnú dochádzku?

Áno: Vďaka čomu podľa vás klienti majú pravidelnú dochádzku? Je to podľa vás vzdialenosťou školy od bydliska klientov, alebo aj niečím ďalším?

Nie: Koľko majú absencií? Aké sú dôvody ich absencií?

Pohľad sociálnych pracovníkov na rómsku menšinu na Slovensku

Stretávajú sa vaši klienti s rasizmom?

ÁNO: Uveďte konkrétny príklad na situáciu konfrontácie vášho klienta z dôvodu jeho etnicity. Kto bol aktérom tohto útoku?

NIE: Čo si myslíte že by mohlo byť dôvodom, vďaka ktorému sa vaši klienti nestretli s rasizmom?

Sú vaši klienti strocami útokov na ľudí z majority?

Aké sú vzťahy medzi klientami v komunite?

Aké sú vzťahy medzi rómskou komunitou a majoritou?

Boli vaši klienti niekedy súdne trestaní?

Áno: Za čo najčastejšie? Akú sadzbu dostali? Stigmatizovalo ich to v očiach spoluobčanov z majority? Ovplyvňuje to možnosť sa zamestnať a získať štátnu podporu?

Nie: Aké ďalšie formy diskriminácie vaši klienti zažívajú?

Podľa Atlasu rómskych komunít až 90 tisíc Rómov žije v neformálnych obydliach, murovaných neskolaudovaných domoch a chatrčiach (ARK s. 40.). Na okraji alebo mimo

obce žije vyše 200 tisíc Rómov (ARK, s. 34). Prečo sú podľa vás Rómovia vyčlenení z majoritnej spoločnosti a žijú v marginalizovaných komunitách?

Máte nejaké osobné skúsenosti, ktoré vás vedú k tejto odpovedi?

Čo podľa vás bráni Rómom z MRK k začleneniu do majoritnej spoločnosti?

Ruby Payne vo svojej publikácii *Bridges out of poverty* zmieňuje ako jeden z problémov ľudí z generačnej chudoby v integrácii do väčšinovej spoločnosti to, že títo ľudia neovládajú nepísané pravidlá strednej triedy (systém zásad danej skupiny, to znamená napríklad: v generačnej chudobe si ľudia myslia, že peniaze treba používať, míňať, v strednej triede zastávajú názor, že s nimi treba hospodáriť, šetriť ich). Čo si o tejto teórii myslíte?